

Kiadóhivatal:

Báter-nyomda, Kaszinó-bazár
épület.Az előfizetési pénzek és hirde-
tések ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számítással,
díjszabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Ide küldendők a lapot ér-
deklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítóknak,

ha az előfizetést egész évre előre
beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Bemunkatársak:

JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja Báter János nyomdája.

Egyes szám ára 20 fillér.

A boszniai csatlakozás.

Irta: BARTAL BÉLA

Megyéink gróf *Benyovszky* és *Szabó* képviselő urak által elismerésre méltóan támogatott állásfoglalásának megvan az első sikere: a kormány a pécs—bródi irány mellett a baranyavárit is tanulmányoztatja.

Hogy Baranyavármegye eziranti feliratunkat irattárba helyezte, mutatja, hogy az akciót folytatni kell, annál is inkább, mert ha valahol, itt a megyei érdek a dunántúli középdunai országos érdekekkel s a nemzetközi forgalom követelményeivel is teljesen összevág; sőt még Baranyavármegye jól felfogott érdekével is.

A pécs—miholjáci összeköttetés szükségességét Baranyavármegyére, sőt közép Szlavóniából egy új összeköttetést képezvén, országos szempontból senki sem tagadhatja. Ezen, br. Fehérvári Imre volt főispán által, Pécs érdekében már régen propagált csatlakozás ellen tehát kifogást emelni nem lehet, érthető az is, hogy a megye ennek államilag való kiépítését óhajtja. Tolnavármegyének pedig, amint a bátaszék—pécsi szakasz kiépül, — *első pillantásra* teljesen közömbös lehetne, hogy Pécsen

vagy Mohácson át jön-e fel a boszniai forgalom, hiszen a fiumei fővonal anynyira túl van már terhelve, hogy abba, ha még a boszniai forgalmat, via Miholjác—Pécs vezetnék, Pécsről mindenestre Bátaszék—Szekszárdnak kellene vezetni.

De más kérdés az, hogy szabad-e a boszniai összeköttetést országos, nemzetközi és a főváros szempontjából egy hosszabb, drágább vonalon vezetni? Hogy épen a mostani horvát viszonyok közt nem volna-e egyenesen bűn Eszék, Szlavonia fővárosát örök időkre a fővárostól való legrövidebb csatlakozástól elútni? S hogy olyan-e az ország pénzügyi helyzete, hogy milliókkal többlet költsön a hosszabb vonalra, amikből a rövidebb vonal választásánál még egy másik fontos művet, a vukovársamaci csatornát is megépítheti? S továbbá nem tiltakozhatnának-e az alföld megyéi, ha az ő boszniai összeköttetésüket, mely a bajai hidon át megy — s itt a baranyavári csatlakozás esetén direkt a fővonalba szakad be — a Pécsen való, rájuk nézve már nagy kerülőt jelentő irányba terelnék?

S végre a folyamhajózási kartell és az osztrákoknak koncedált export tarifa-önállóság nem parancsolólag kényszerít-e arra, hogy ne engedjük meg a felesleges vasut kiadások luxusát.

Építsék ki a pécs—miholjáci csatlakozást *lokális* jelleggel, így is megfelelel annak a célnak, melyre contemp-lálva volt (tudtommal a miholjáci hid is már egy vicinális vágány felvételére volt tervezve), de a nagy fővonal csak Budapest—Mohács—Eszék—Bród lehet. Sőt még Baranyamegye jól felfogott érdeke is ezt kívánja, hisz a megye keleti felének s nagy szén- és kőkincsenek kiaknázása szempontjából épen rájuk életkérdés az, hogy a baranyavári vonal, mint elsőrangú vasut létesüljön s Mohács csatlakozást kapjon via Bátaszék az Alfölddel.

Azok a remények, melyeket a pécs-boszniai forgalomhoz fűznek, ugy sem teljesülhetnek, hisz, ha mi a boszniai forgalmat nem a lehető legrövidebb uton vezetjük, akkor a bosznia—bécsi forgalom a *főváros elkerülésével* vagy a déli, vagy az új horvát vasutra terelődnek át.

TÁRCA.

Az a lüzsók.

Az a csók, amit egykoron
Hév tavaszban kaptam tőled, —
Az a lüzsók még mostan is
Églet az agyvelőmet.

Emlékemben úgy lobog fel,
Mint egy örökjényű fálya,
S bevilágít a rég eltűnt,
Odaveszell menyországba.

ENDRŐDI SÁNBOR.

A rómaiak szőlőműveléséről.

Irta: Holub József.

— Folytatás és vége. —

Boros pincéik észak felé fekvő hűvös kamrák voltak s itt álltak a nyitott doliumok a földön vagy a földbe ásva; néha még az erjedés után sem zárták el őket. A rendes szokás azonban az volt, hogy erjedés után a doliumokból kisebb agyagedényekbe, az u. n. amphorákba huzzák le a bort, bedugaszolták agyagdugóval — parafával csak később, mikor már üvegből is készültek szüknyaku edények, — leszurkolták s kis etikettet tettek rá, melyre fel volt írva a bor neve,

a lefejtés ideje, a termelés éve, vagy pedig mindezen adatokat az edény falára jegyezték fel.

Az így elkészített amphorákat az u. n. apothecába rakták el. Nevezhetjük borospincének ezt a helyiséget, de nem szabad földalatti pincére gondolniuk, mert az apotheca rendszerint az emeleten volt, oly helyen, ahol a füst jól érhető s átjárhatta; a régiek u. i. azt tartották, hogy a füst sietteti a bor öregedését. Ezt az eljárást megértjük, ha tudjuk, hogy a déli borok lassan érnek, a rómaiak tehát úgy akarták ezt siettetni, hogy a napra tették ki a bort, vagy a füst fölé. Galliában oly mértékben alkalmazták ezt az eljárást, hogy a bor füstszagot kapott.

A főntebb változot lefejtési mód azzal a hátránnyal járt, hogy sok seprűje lett a bor-nak, s gondoskodni kellett a használat előtt annak megtisztításáról. A bort tehát ivás előtt megszürték, még pedig vagy *veszélyes*, gyékényből font kosáron vagy éreből készült szűrőn át. Szokásban volt a tojással való tisztítás-mód is. A szűrőbe havat tettek, s ezen át szivárgott a bor az alatta levő edénybe; hogy így felolvadt hóval vegyült, az nem volt baj, mert a rómaiak rendszeren ugy sem itták tisztán a bort, hanem erősen vegyítve vízzel, csak a mulatozás előrehaladt fázisában tértek rá a tiszta borra. De viszont a vegyített bort nélkülözhetetlen részének tartották az étkezésnek, s azt mondták: „kutyának való ebéd”, ha nem volt bor.

A boroknak számos fajtáját ismerték, Plinius a közönségeseken kívül 80 kitűnő fajtát említ, melyeknek $\frac{2}{3}$ -a itáliai volt. Ezek a borfajták nemcsak eredetükre nézve különböztek egymástól, hanem elkészítési módjukat illetően is. Láttuk már, mi mindenfélet tettek bele a mustba vagy borba, hogy az különös ízt kapjon. Az igazi jó bor azonban nem szorult semmiféle pancsolásra, s a tiszta bort becsülték leg többre. Columella mondásait: „Az a bor a legjobb, mely a maga természetességében izlik”, ma is megfontolóra vehetné sok bortermelő!

Mint a délvidéki borok általában, az itáliaiak is sötét színtek, de volt fehér is; a kettő közt pedig 10—15-féle árnyalatot különböztettek meg.

Bár bőségben termelt jó boruk, nagyban gyártották a különféle műborokat is. Ezeket vagy ebéd alkalmával a gustationál¹ szolgáltak fel vagy pedig gyógycélokra használták. Ityének voltak a mézőorok, a *muscor* borok, melyek a mi likőrjeinknek feleltek meg, s vagy 50 fajtáját készítettek, s a gyümölcsborok: alma, gránátalma, körte, datolya, füge, eper stb. Ezek közül a méz-

¹ A rómaiak napjában háromszor ettek: reggel sózott kenyéret, tojást, tejet, olajbogyót, mazsolaszőlőt stb. 12-kor volt villásreggeli-féle, a prandium, egyszerűbb étkezés, mert 2—3 óra tájt volt a főétkezés, mely három részből állt: 1. gustatio, amikor étvágygerjesztő ételeket, osztrigát, pikáns mártású halakat szolgáltak fel; 2. a tulajdonképeni ebéd több fogás husétel és 3. csemege, sütemény, gyümölcs.

Sokkal jobban tette volna tehát Baranyavármegye, hogyha a pécs—miholjái vonalnak, mint fővonalnak forszírozása helyett első sorban a baranyavári csatlakozás mellett (melybe Pécs—Mohács útján ugyanis be van csatolva);

másodszor a bátaszék—pécsi csatlakozás mellett foglalt volna állást. Mert objectiv kérdve: mi sürgősebb ma Pécsre nézve, nem az-e, hogy a nagy Alfölddel jusson via Bátaszék közelebb csatlakozásba? — vagy a boszniai transito és személyforgalom, mely Pécsnek a fővárossal való mostani is kitünő összeköttetésén javítani már nem fog. A szalóniki forgalom pedig ugyanis első sorban Zimony—Belgrádon át fog menni. S itt még arra is kell tekintenünk, hogy a bátaszék—pécsi összeköttetés esetén az egész alföld—fümei áruforgalom is via Bátaszék—Pécs—Barcs—Kőrös veszi útját, a mi nemcsak Pécsnek előnye, hanem az országnak is, mert a fümei forgalom egy nagyrészt már Kőröstől kitereli a tulterhelt zágráb—sárbogárdi szakaszból. Már pedig minél jobban emelik az osztrákok nyugati kivitelünk akadályait (épen most 250.000 korona évi megterhelést tevő tarifae-melést létesítettek), annál inkább kell a fümei utat javítanunk.

És még egyet! Mikép jött a kormány a pécs—bródi összeköttetés gondolatára? Mert a kiegyezés tárgyalása alkalmával az Országos Gazdasági Egyesület épen az én indítványomra dalmát vasut és a nyugati tarifaszabadság ellensúlyozására a Duna-Drávacsatorna és a *legrövidebb* boszniai összeköttetés mihamarábbi létesítését követelte. Ezt a célt akarta elérni; hogy ezt iparkodott Pécs város és Baranyavármegye érdekeinek tekintetbe vételével létesíteni s azért első sorban a pécsi irány tracirozását rendelte el (a baranyavári irány előmunkálatai a-Creditbanknál ugyanis már megvoltak), ez ép úgy érthető, mint az, hogy az azóta akuttá vált Balkánhelyzet, a stratégiai

bort, méhsört kedvelték legjobban a bor után, ez volt a prandium s a gustatio kedvenc itala, a caldával együtt, mely nem volt más, mint meleg vízzel hígított fűszeres bor.

* * *

Befejeztük ezzel rövid áttekintésünket; lássuk végül azt az érdekes számítást, amit Columella közöl Julius Graecinus után, ki Kr. sz. körül élt, s gazdasági munkát írt, az meg fogja mutatni, mily busásan jövedelmező foglalkozás volt már a rómaiak idejében a bortermelés.

Felvez alapul 7 holdas szőlőterületet.¹ A csupasz föld ára 7000 sestertius,² egy egy hold beültetési költsége, karó, vessző stb. 2000 sest., összesen 14000 sest. A vincellér ára — ne felejtjük el, hogy a rómaiak rab-szolgákkal dolgoztattak — 8000 sest., összesen tehát 29000 sestertius. Az újonnan beültetett szőlő két évig nem terem, ennyi időre 6% kamat 3480 sest. A kiadások összege tehát addig, míg a szőlő teremni kezd, 32480 sest., 6% kamatot számítva, ekkora befektetésnek jövedelmezni kell 1948³ sestertius.

Ha a legrosszabb esetet tekintjük, hogy egy iugerum csak egy culeust³ terem, ennek ára 300 sest., 7 culeusé 2100, ebből láthat-

¹ 7 iugerumot; 1 iugerum = 2518,88 m² = 0,438 kat. hold.

² 1 sestertius = kb. 20 fillér.

³ 1 culens = 523,92 l.

követelmények, de főképp az új osztrák kiviteli tarifaharc, a kormány figyelmét ismét az egyedül helyes irányba terelte, melynek kiépítése Baranyának még sokkal nagyobb hasznára lesz, mint nekünk.

S a mostani, irattárba helyezett indítványunknak is csak az lesz a sorsa, mint a többi megyék és kormányok által irattárba helyezett indítványunknak.

Előbb-utóbb mind kikerülnek az — „irattárakból.”

Harc a párbaj ellen.

Írta: Magyarász Ferenc.

— Hetedik közlemény. —

Ismervé immár a társadalomnak, a katonaságnak s a büntető igazságszolgáltatásnak viszonyát a párbajhoz, befejezésül még magáról a párbajellenes ligáról akarunk néhány szót szólni, melynek budapesti gyűlése szolgált alkalmul ez eszmefuttatás megírására.

A párbajellenes ligának kettős feladata van. Egyrészt hatni akar magára a társadalomra, ki akarja belőle küszöbölni ezt a régóta rajta ragadó betegséget. Angol mintára akar új nemzedéket teremteni, mert tudvalevő, hogy az angol társadalom régóta fölhagyott már a becsület kérdéseinek fegyveres megoldásával. Másrészt hatni akar a törvényhozásra is, hogy ne csak hathatósabb jogvédelmet biztosítson az igazi becsületnek, hanem nyomatékossabb megtorló intézkedéseivel kedvét szegje a krakélereskedésnek, a virtuskodásnak.

A mozgalom élén a detronizált francia Bourbon-családnak egyik tagja, Alfonz herceg áll. Kétségtelen, hogy nevének és származásának nimbusza jelentékenyen növeli magának a mozgalomnak hitelét. Hiszen a párbaj-mánia annak a társadalomnak a hagyatéka, melyet a rendi és születési kiváltságok tátongó úrként választottak széjjel egyenlőtlen kasztozka; csak a mindent niveláló időnek igazságszolgáltatása tehát, hogy egy ilyen mélyen gyökerező arisztokrataszokást egy vérbeli királyi herceg támad meg és igyekszik kiirtani. Oly feladat ez, melyért érdemes lataba vetni egy egész életnek minden küzdelmét. Ahelyett, hogy meddő reménnyel, télen energiával, sikertelen tiltakozással várná ama jogoknak érvényesülését, melyek fölött — bár egykor igazak voltak — rég napirendre tért a világtörténelem,

jük, hogy 6%-nál nagyobb kamatot hoz a szőlő még a leggyengébb termés esetében is. Ámde hozzátesszi Columella, ki kell vágni azt a szőlőt, mely nem terem legalább 3 culeust iugerumonként, vagyis 21 culeust 7 iugerumon, melynek ára 6300 sest., ami majd 20% kamatnak felel meg.

Mai értékre átszámítva a fenti adatokat, a következő eredményt kapjuk:

3-066 kat. hold föld ára	1400 K
Beültetési költségek	2800 „
Vincellér ára	1600 „
2 évre 6% kamat	696 „

Összesen 6496 K

Ennek egy évi kamata (6%) 389,76 K. Érthető így, hogy mind jobban s jobban fokozni akarták a rómaiak bortermelésüket, s úgy szólva monopolizálták Italia számára, mert tudunk 129-ből Kr. u. oly rendeletről, mely megtiltotta, hogy Galliában, ahova nagy volt a borkivitel Italiából, szőlőt ültessenek. Probus császárig fenn is állt ez a rendelet oly értelemben, hogy a már meglevőkön kívül nem volt szabad új szőlőültetvényeket létesíteni. Probus azután, mint életrajzában olvassuk, feloldotta e tilalom alól a tartományokat és mindenütt megengedte a korlátlan bortermelést, sőt elősegítette, mint azt nálunk is láttuk.

ahelyett, hogy más trónjavesztett uralkodók sarjainak példájára idegen fejedelmeknek hadseregében soron kívüli előléptetéseken keresne kárpótlást ősei veszteségeért: erőt, egy termékeny eszmének szentelven, tartalmassá teszi életét és kivívja a gondolkodó embereknek rokonszenvét és elismerését.

A mozgalom nemzetközi jellegű, ment a napi politikától, az egyes államok közti féltékenységtől, antipátiától. E teljes pártatlanságot és tárgyilagosságot eddigi működésében sikerül megővnie, ami mindenesetre dicséretére válik.

Azok az eszmék, melyeket a budapesti nemzetközi párbajellenes kongresszuson megvitatott, valóban egészségesnek mondhatók. Kimondották, hogy egy nemzetközi központot létesítenek, még pedig egyelőre Budapesten, melynek feladata figyelemmel kíséreni a művelt világ párbajellenes mozgalmait s azokról a tagokat időközönként megjelenő röpiratokban tájékoztatni.

A propagandába bevonandó a sajtó, az arisztokrácia, a hölgyközönség. E háromság elég érdekes ahhoz, hogy egy kissé részletezzük.

A sajtó felkérendő, hogy a párbajjal szemben viselkedjék teljes passzivitással, vagyis hallgassa agyon a párbajt, ne közölje a kihívást, a párbajozók nevét, hogy így lassanként tompuljon a párbaj iránti érdeklődés, melyet a sajtó tagadhatatlanul éleszthet az egyes párbajok színes, részletes, szenzáció-szerű leírásával.

Mivel a legtöbb ember azért párbajozik, hogy arisztokratának lássék, járjon elő jó példával az arisztokrácia és korlátozza saját körében a párbajok számát.

Sokat tehetnek tényleg e téren a nők is. Hiszen nem tekintve azt, hogy sok párbajnak a „cherhez la femme“ az oka, mai társadalmunk hölgyei a lovagiasság ezen téves formáját bizonyos nimbusszal veszik körül, a párbajhősöket külön embereknek tartják azoknál, kik nem párbajoznak, s így legalább részben a támogatják párbajmániát. Amint tehát kezdenek letenni ezen előítéletéről, azon mértékben hozzájárulnak a párbajok számának apasztásához.

Csak természetes, hogy minden állam törvényhozásához petícióval fordulnak szigorubb intézkedések megtétele végett.

Buttino hírneves olasz orvos azt az indítványt tette, hogy az olasz párbajellenes liga orvostagjainak példájára a többi kulturált államok orvosai is tartózkodjanak a párbaj-eseteknél való segélynyújtástól.

Azonban Dinger Hugó jénai professzornak kérdésére, vajjon a párbaj megtagadása kötelező-e a liga tagjaira nézve, már nem adtak egyértelmű választ a kongresszus tagjai; mert míg Hoffmannsthal dr. bécsi tag indítványára majdnem az összes nemzetek képviselői igenlőleg feleltek, addig a német tagok határozottan, sőt élesen a mellett kardoskodtak, hogy a liga tagjai is párbajozhatnak. Crispolti márkai (olasz) alelnök közvetítő indítványára kimondották, hogy a liga nem kötelezi ugyan becsületszóra tagjait a teljes tartózkodásra, de a párbajozót nem tekintti többé tagjának.

VÁRMEGYE.

A közigazgatási bizottság ülése.

Tolnavármegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését folyó hó 12-én tartotta meg, Gróf Apponyi Géza főispán elnöklété alatt. Jelen voltak Simontsits Elemér alispán, Forster Zoltán főjegyző, Papp Gyula helyettes árvaszéki elnök, Fink Kálmán kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Nagy Béla helyettes tanfelügyelő, Alacs Zoltán kir. főmérnök, dr. Hangel Ignác vármegyei tisztifőorvos, Sass László közigazdasági előadó, Orffy Lajos, Török Béla, Kovács S. Endre, Jeszenszky Andor, Perczel Dezső v. b. t. tanácsos, Fischer Imre kir. ügyész, Sigora Lajos th. állatorvos, Weber János.

Az alispán jelentése.

Simontsits Elemér alispán jelentése szerint az alispáni hivatalhoz július hó folyamán

1326 ügdarab érkezett. A közbiztonság állapota kielégítő volt.

A főorvos jelentése.

Dr Hangel Ignác tisztii főorvos jelentése szerint a közegészségügyi állapot július hónapban általában kedvező volt.

A zombai vörhenyjárvány a szigorú óvintézkedések folytán már javult, de teljesen meg nem szűnt.

A szekszárdi Ferenc-közkórházban 497 egyén ápolatott.

A mezőgazdasági előadó jelentése.

Sass László mezőgazdasági előadó jelentése szerint mezőgazdasági állapotaink a lefolyt hóban javultak.

A legnagyobb részben már befejezett eséplesek alapján az átlag termés búzából 5-80 mm., rozsból 6 mm., árpából 5-60 mm., zabból 5-80 mm., kat. holdanként.

Kapásnövényeink közül a tengeri biztat kedvező termés eredménnyel.

A burgonya igen gyenge, a répa nagyon visszaesett. A szőlő általában jól áll, közép-termést ígér.

A takarmányhiány vármegyeszerte érzeti hatását. A földmivelségi miniszter inségakciója némileg ellensúlyozni fogja a takarmányhiányt.

A legelőkön a jószág igen gyenge táplálékot talál, a szarvasmarhát értékesíteni alig lehet.

Munkáviszonyaink kielégítők.

Az államépítészeti hivatal főnökének jelentése.

Alacs Zoltán kir. főmérnök jelentése szerint a közutak állapota jó volt.

A megkezdett utmunkálatok az ősz beállta előtt befejezést fognak nyerni. Munka alá ezidő szerint mintegy 60 km. hosszú új utépítés jön.

A kir. pénzügyigazgató jelentése.

Fink Kálmán kir. pénzügyigazgató jelentése szerint az elmúlt hónapban a különböző adóemékek 378,303 kor. folyt be, mely bevétel 12,369 koronával kevesebb a múlt év hason időszakában elért eredménnyel.

Az állatorvos jelentése.

Sigora Lajos th. állatorvos jelentése szerint az állategészségügy július hónapban nem volt kedvező. A sertésvészellel fertőzött községek száma szaporodott s a lépfene is a szokottnál nagyobb mérvet öltött.

A haszonállatok tavaszi összeírása szerint van a vármegyében szarvasmarha 104,877, azaz 6,097 darabbal több, ló 38,214, azaz 2,139 darabbal több, szamár 616, azaz 89 darabbal több, sertés 152,042, azaz 9001 darabbal több, juh 118,978, azaz 7025 darabbal kevesebb, mint 1907-ben.

A szarvasmarha állományánál mutatkozó szaporulat 96%-a a vöröstarka fajtákra és itt ismét 75%-a tenyészmárhákra esik, mi annak a jele, hogy közönségünk nemcsak az állatnevelésre, de a tenyésztésre is nagy súlyt helyez. A szaporulat mérlegelésénél nem hagyható figyelmen kívül azon körülmény, hogy szarvasmarha kivitelünk lényegesen csökkent. Amíg ugyanis az 1906. évben 29,142 darab szarvasmarha került elszállításra, az 1907-ik évben 24,103 darab, vagyis 5039 darabbal kevesebb vitetett ki.

Mindenképen kedvező és reális a sertésállományban bekövetkezett változás. Már maga a 9000 darabra rugó többlet is számottevő, de növeli ezen tétel értékét az, hogy kivitelünk is 18,731-ről 21,184-re, vagyis 2447 darabbal emelkedett. Különös említést érdemel, hogy hizott sertés, tehát kész-áru kivitelünk lendült fel számottevően, amennyiben 2900 darabbal vitetett ki több az elmúlt évben, mint 1906-ban.

A juhlétszám csökkenése a változott gazdasági viszonyoknak, a belterjesebb gazdálkodásnak folyománya. Vármegyénkben előreláthatólag főleg a nemesebb fajták mindinkább tért fognak veszíteni.

Közigazgatási bizottsági ülés. Tolnavármegye közigazgatási bizottsága legközelebbi ülését az eddigi megállapodástól eltérőleg, nem szeptember 9-én, hanem 2-án tartja meg.

HIREK.

— **Személyi hir.** Apponyi Géza, gróf főispán hétfőtől szerdáig Szekszárdon időzött.

Bezerédy Pál főrendiházi tag, selyemtenyészési miniszteri meghatalmazott, utókurára Gasteinba utazott.

— **Hivatalvizsgálat.** Apponyi Géza gróf főispán dr. Szalay László főispáni titkár és Koncskó Andor számellenőr kíséretében f. hó 10-én megvizsgálta a központi járási főszolgabíró hivatalát és a tapasztalt rend felett elismerését fejezte ki **Bajó** Pál főszolgabírónak.

— **Választás.** A szekszárdi kerületi munkásbiztosító pénztár az ujonnan szervezett iroda-tiszti állásra **Jajica** Vince kölesdi lakost választotta meg.

— **A szekszárdi kaszinó építkezik.** A szekszárdi kaszinó választmánya szerdán, Salamon Iván soros elnöklésével gyűlést tartott. Simontsits Elemér vezető igazgató felhatalmazást kért, hogy a kaszinó régebbi natározata alapján a kaszinó éttermének átalakítását megkezdhesse. A választmány az átalakítás mellett döntött, így a szekszárdi kaszinó nemsokára pompás étteremhez jut. Ugyanis az udvarra néző szabad terrászt is hozzácsatolják a mostani teremhez. Az ott levő értékes üvegfestményt pedig a kaszinó fölépcsőzeténél alkalmazzák, mi ott pompásan fog érvényesülni.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter a tolnai származású **Hirman** Emil baranyaszentlőrinci adótitkárát a tamási kir. adóhivatalhoz ellenőrré nevezte ki.

— **Helyettesítés.** **Simontsits** Elemér alispán az egészségi okokból szabadságot **Reich** Oszkár tamási szolgabíró helyettesítésére **Fördös** Mihály gyönki tb. szolgabírót rendelte ki, aki a hivatalt már el is foglalta.

— **Távozó plébános.** **Teppert** József cikói plébánást, ki közel 40 évig volt lelkipásztor a községnek — most, hogy nyugalmába vonult, szép ünnepség keretében búcsúztatták el hívei. F. hó 10-én, távozásának előestéjén megjelent a község előjárósága teljes számban, **Gebauer** József jegyzővel, a plébánián, ki a szeretet és hála érzelmeit tolmácsolta a község nevében és végül szívesen „Isten veled”-et mondott az agg lelképásztornak. A plébános könnyekig meghatva válaszolt. Majd a dalárda **Walter** Ádám kántortanító vezetésével búcsúztatta az öreg jó papot. Adja Isten, hogy az aranyos kedélyű jó, öreg cikói pap még sokáig élvezhesse a nyugalomnak jól kiérdemelt napjait.

— **Vitás hid.** Említettük már, hogy **Simontsits** Elemér, Tolnavármegye alispánja, f. hó 7-én helyszíni tárgyaláson volt Ozorán, az ottani Sióhid ügyében. A tárgyaláson alispánunkon kívül résztvettek **Toth** Ödön t. ügyész, **Szévald** Oszkár vármegyei II. aljegyző, mint előadó, **Tóth** Henrik főmérnök és a járás részéről **Szévald** Móric főszolgabíró. Veszprém megye részéről **Koller** Sándor alispán, **Csapó** I. t. ügyész, **Kutas** főszolgabíró, továbbá az államépítészeti hivatal főnöke voltak jelen. Ezenkívül ott voltak az érdekelt községek előjárói s az Esterházy s más uradalmak képviselői. A lefolytatott tárgyalás voltaképpen egy régebbi határkérdést volt hivatva eldönteni. Az ottani Sióhid ugyanis éppen a két vármegye határát köti össze. Tolnavármegye már több ízben megcsináltatta a hidat, de mindig azzal a fenntartással, hogy az érdekelt községek ügyében későbbi időben fog dönteni Veszprém vármegye egy ízben már közgyűlésileg is elismerte, hogy a határ éppen a Sió közepére esik, így a hid fenntartása őt is terheli, utóbb azonban megtagadott minden közönséget s a jelen tárgyaláson sem mutatott semmi hajlandóságot a hid fenntartásához való hozzájárulásra. Mivel pedig kétségtelen az, hogy a hid fenntartása elsősorban Veszprém vármegye érdeke, mert az ottani lakosság azon jár az ozorai, pincehelyi s más vásárookra, s a hidon túl fekvő Mérey felé veszprém megyei uradalom is ezen a hidon keresztül adminisztrálja az uradalomnak Tolnamegyébe átszögelő részét, Veszprém vármegye minden ellenkezése dacára is köteles a hid fenntartásához hozzájárulni. Ezen ügyben tehát még-

egyszer határjárás lesz s ha az sem vezet kívánt eredményre, vármegyénk alispánja egyszerűen abban hagyja a hid további gondozását és fenntartását, mivel ehhez Tolnavármegyének kevés érdeke fűződik.

— **Eljegyzés.** **Demény** Ervin bonyhádi főgimnáziumi tanár, tartalékos hadnagy, eljegyezte **Husz** Edithet Leibicről.

Kovács Pál, lapunk nyomdájának érdemes szedője, jegyet váltott Szekszárdon **Nagy** Mariskával.

— **Bankett.** A paksi függetlenségi polgárok f. hó 15-én, dr. **Mádi Kovács** János országgyűlési képviselő tiszteletére diszvacsorát rendeznek a Döme-féle vendéglő helyiségében.

— **Iparos-gyűlés.** Az országos iparos-szövetség az ipartörvény revíziója tárgyában f. hó 13-án gyűlést tartott, melyen szekszárdról **André** István ipartestületi elnök is részt vett.

— **Honvédszázalaj Fiumében.** Fiumében mint befejezett ténny beszélnek, hogy ősszel a Kaposvárott állomásozó 19. honvédszázalag-ezred 3-ik zászlóalját áthelyezik Fiuméba.

— **Lemondás.** **Kluha** Gézáné a szekszárdi állandó menedékházvezetőnői állomásról lemondott. Ezen menedékház új épületbe fog áthelyeztetni.

— **Lelkigyakorlatok.** Pécsen a múlt héten tartott lelkigyakorlatokon vármegyénk-ből a következő tanítók vettek részt. **Brunner** András párii, **Frikker** Ede högyészi, **Eber** Márton nyug. szekszárdi, **Gyomlai** József kurdi, **Horváth** Ignác szekszárdi, **Pintér** Ferenc magyarkeszi-i, **Pintér** János értényi, **Polácsi** János muci i, **Reisner** István kisvejkéi, **Rieger** Nándor szálkai, **Schoner** Simon teveli, **Tarlós** János szekszárdi és **Tobel** József udvari-i tanító.

— **A madocsaik segélyezése.** A madocsaik tűzkárosultak javára **Rassovszky** Julián járási főszolgabíró kezeihez ujabban a következő adományok folytak be: **Streicher** József apátplébános 10 kor., gróf **Apponyi** Géza 200 kor. és gróf **Apponyi** Gézáné 100 koronát adományozott. A madocsaik tűzkárosultak segélyezésére Dunaföldváron folyó évi aug. 2-án megtartott műkedvelői színi előadás tiszta jövedelme 264 kor. 33 fillér.

— **Simontsits** Elemér, Tolnavármegye alispánja az összes községekhez rendeletet bocsátott ki, melyben felhívja az előjáróságokat, hogy az adománygyűjtést házról házra járva eszközöljék. A beérkezett adatok szerint a következő községből küldtek vagy jelentettek be adományokat: Györköny 373 kor. 96 fill.; Alsónyék 71 kor. 55 fill.; Nagykönyi 81 kor. 46 fill.; Szálka 15 kor. 57 fill.; Grábóc 17 kor. 14 fill.; Kakasd, Belac, Ladomány 84 kor. 98 fill.; Kistormás 28 kor.; Műzs 40 kor.; Szemesd 11 kor. 60 fill.; Izmény 53 kor. 96 fillér. Csibrák 91 kor. 77 fill. **Reich** Oszkár gyűjtése 115 korona 40 fillér.

— **A szekszárdi polgári leányiskola építése.** A szekszárdi polgári leányiskola ügyével a most szerdai közigazgatási bizottsági ülés foglalkozott. A terv és költségvetés a város polgármesterének kiadott azzal, hogy ezen ügyet a képviselőtestülettel tárgyalassa, az építést határozatossá el, a pályázati hirdítmenyt tegye közzé, az árlejtést tartsa meg, s a szerződés kötése után mindezen iratokat átnézés és jóváhagyás végett a közigazgatási bizottsághoz 1908 okt. 1-ig terjessze be. Ezen építkezéssel együtt a fiúiskola tornatermét is építtesse fel és miután a leányiskola épülete tarthatatlan állapotban van, az új épületet annál is inkább fel kell építeni, mert egyébként a nagyon is ritka és szép államsegélytől a város elesik és esetleg bekövetkezik az, hogy a leányiskolát az állam beszünteti. Építkezésre a polgári iskola költségvetésében is évenként 3000 korona áll rendelkezésére, így a városnak alig kell áldozatot hozni.

— **Vonatösszeültözés.** Ki hitte volna, hogy a szekszárdi híres csigavonaton is lehetséges ilyen valami? Pedig megesezt, egy pár bezuott fej, hasznavehetlenné vált lokomotív fennen hirdeti azt a régi elfelejtett igazságot, hogy a tulságos fukarkodás mindig megboszulja magát. De tartsunk sorrend-

det. Folyó hó 13 án este a Szekszárdról 7 óra 27 perckor elindult vonat a hidjai állomáson összeültözött a Sárbogárdról érkezett Szekszárd felé igyekvő vonattal. A két vonat ugyanis rendszeresen itt kerüli el egymást, ami nem volna baj, de igenis nagy baj az, hogy csak két vágány van, az egyiket rendszeresen elfoglalják a rakodásra váró kocsik s Hidján az állomás előljárón kívül még csak egyetlen alkalmazott van, ez végzi a minden egyéb teendők mellett a váltóállítást is. Szita Lajos előljáró, hasztalan tett már emiatt többszörös jelentést, minden maradt a régi-ben. Akik tehát tudják és ismerik ezt a hidjai lehetetlen helyzetet, egy cseppet sem fognak csudálkozni a megesejt bajon, csak azt csodálják, hogy már nem előbb történt meg a katasztrófa s egyáltalán nem a váltóért teszik tehát felelőssé, hanem igenis a forgalmi vezetőséget, amely mindég ott spórol, a hol nem kellene. Szemtanuk előadása szerint a katasztrófa egyébként úgy történt, hogy a Szekszárdról elindult vonat már az állomáson állott, amikor megérkezett a sárbogárdi vonat. Valószínű, hogy a váltó nem jól működött, mert mindkét lokomotív-vezető azt hitte, hogy a váltóállítás neki szól, megindult tehát a szekszárdi vonat is, de még nem állt meg a Sárbogárdról jövő sem, így megtörtént a meglehetősen heves karamból. A két lokomotív teljesen hasznavehetetlen lett. Az egyiknek kéménye is ledőlt. A szerkocsi is összezúzódott. Megsérült a két fűtő is, de csak jelentéktelenebbül. Az utasok kisebb nagyobb horzsolás árán minden baj nélkül menekültek. Egy utazó kiesett a kocsiból, de annak sem lett komolyabb baja. Mivel a mozdonyok hasznavehetetlenekké váltak, Batazékáról és Sárbogárdról pótlomotívokat indítottak, a két megsérült mozdonyt Sárbogárdra vitték. A szekszárdi utasok 9 óra 13 perc helyett éjfél után két óraker érkeztek Szekszárdra. A vonaton éppen akkor egy vasuti felügyelő is utazott, ki utasításal látta el a megrémült személyzetet. *Perlaky József* osztályvezető főmérnök és *Hock István* szekszárdi vasuti főnök is azonnal a helyszínre utaztak. A nagy kárt leszámítva tehát egyéb baj nincs. A tanulság pedig talán még hasznosabba is megy. Értesülésünk szerint ugyanis *Simontsils* Elemér alispán jelentést tett a kereskedelmi miniszternek s közbiztonsági tekintetből kérte a hidjai vasuti személyzet szaporítását s az ottani lehetetlen állapot megszüntetését.

— **Megakadt aszfaltozás.** A vasuti gyalogjáró aszfalttal való burkolása megakadt. Ugyanis az ut nivóját fel kellene emelni abba a magasságba, mint amily magasra a vasuti hozzájáró utat felemelni fogják. Mivel azonban ez a magasság most még nem ismeretes, de ha ismeretes volna is, akkor sem lehetne a két utat a nagy nivó különbözet miatt összekötni, tehát a vasuti gyalogjárót csak a sédpaták hidjái fogják a folyó évben aszfaltozni, a többit pedig a jövő évben, amikor a vasuti hozzájárót is felmagasítják.

— **Forberger László alap.** A bonyhádi főgimnázium volt növendékei által f. hó 2-án rendezett mulatság minden ízében pompásan sikerült. A mulatság tiszta jövedelme 150 korona volt, melyet a rendezőség Gyalog István főigazgatónak szolgáltatott át a „Forberger László alap“ céljaira.

— **A takarmányhiány enyhítése.** *Pirkner* János miniszteri tanácsos, országos állattenyésztési felügyelő, a miniszter kívánságára résztvett a Smogyvármegyei Gazdasági Egyesület gyűlésén. Ez a gyűlés a takarmányhiány által leginkább sújtott vármegyékben szükséges teendőkkel foglalkozott.

— **Pályázat.** A postaigazgatóság a m. kir. posta, távirta és távbeszélőnél betöltendő 80 gyakornokjelölti állásra pályázatot hirdet, mely állások közül a budapesti posta távirta igazgatóság 16 ot, a kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári és zágrábi posta távirta igazgatóságok pedig 8-8-at töltenek be. Ezen állásokra az 1883. l. te. 14. §-a értelmében azok pályázhatnak, kik a középiskolát vagy ezzel egyenrangú tanintézetet érettségi bizonyítvánnyal bevégezték. Továbbá 18. életévüket betöltötték, magyar állampolgárok, feddhetlen előéle-

tük és a posta távirta szolgálatára testileg is alkalmasab, mely körülmény közzhatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolandó. A kellően felszerelt pályázati kérvények f. é. augusztus 15 ig azon posta távirta igazgatóságához nyújtandók be, melynek kerületében az illetők alkalmaztatásukat óhajtják. A felvétel iránt véglegesen az illető igazgatóság határoz. Bővebb felvilágosítást a szekszárdi posta távirta hivatal főnöke nyújt.

— **Bonyhád is aszfaltoz,** csak hogy ott is sok e miatt a huza-vona. Az ezen ügyben hozott képviselőtestületi határozatot — amint értesülünk — Felden János képviselőtestületi tag és 153 társa megfellebezte.

— **Jóváhagyott alapszabály.** A „Bonyhádi Filler-egylet“ módosított alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta. Az egylet elnöke Hochsinger Nelli és titkára Selényi Sarolta.

— **Jutalom selyemtermelésért.** Ezen cím alatt mult számunkban közöltük, hogy a *Schweitzer* József kalocsai praelatus, kanonok által a selyemtenyésztés emelésére adományozott jutalomból *Ritter* András, Tolna közséi selyemtenyésztő is bizonyos részt kapott a selyemhernyó tenyésztésnél kifejtett szorgalmáért. Illetékes helyről most azon értesítést vesszük, hogy a megjutalmazottnak neve nem *Ritter* András, hanem *Rikker* Ádám, mit ezennel helyreigazítunk.

— **Zászlószentelés.** A tolnai kath. legényegylet ma tartja *Tenczlinger* Istvánné urasszony zászlóanyasága mellett zászlószentelési ünnepélyét. A szentelést *Fekete* Ágoston prépost végzi, az egyházi beszédet *Szabó* Géza szekszárdi főgimnáziumi hittanár tartja.

— **Esküvő.** *Schvarcz* Oszkár dunaszentgyörgyi kereskedő e hó 22-én tartotta esküvőjét *Kellner* Jankával Solton.

— **Az árvák segítése.** Néhány héttel ezelőtt elhunyt *Cziprián* Gyuláné, selyemgyári felügyelőné, ki két kis árvát hagyott hátra. Az elhunyt tagja volt a „Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíjgyulete“nek, azonban, miután csak fél éves tag volt, árvái az alapszabályok értelmében semmiféle segílyre nem tarthatnak igényt. A pénztár szekszárdi fiókjának választmánya, a két árva szomorú sorsán enyhítendő, e hó 10-én, hétfőn tartott ülésében 20 korona rendkívüli segílyt szavazott meg különalappal a támasz nélkül maradt két kis gyermeknek.

— **Hangverseny Dunaföldváron.** Szép hangversenyt rendezett folyó hó 8-án a dunaföldvári diákság. A közönség tapsviharral jutalmazta az ügyes szereplőket. Különösen *Urai Lilike* vált ki az ő neki illő szerepében. *Stauber* Aranka és *Stauber* Pál kettő játékkal szórakoztatták a közönséget. *Lantos* Irénke és *Rosenzweig* Elluska nagy tetszést arattak monologjukkal. *Engelberg* Dezső és *Vilmos* énekükkel keltették hatást. Hangverseny után tánc volt, mely hajnalig tartott. Felülfizettek: *Neuer* Dávid 4-50 kor. *Knacker* Mór, *Özv.* *Vinternitz* Henrikné 2 kor. *Güns* Béla 1-90 kor., *Dr.* *Kelemen* Ede 1-50 kor., *Roboz* Géza 1-44 kzt. *Acél* Pál, *Fein* Jakab, *Fischer* Jenő, *Schaffler* Antal János, *Herel* Simon 1 kor. *Somló* Manó, *Özv.* *Dr.* *Glückné*, *Özv.* *Dr.* *Spiegelné*, *Niertit* Béla, *Scheibel* Ignác, 50 fill. *Vastag* Ferenc, *Krausz* Gyula, *Strasser* Béla, *Stauber* László, *Dr.* *Lévai* Dezső, *Strausz* Mihály, *Feldmann* Ignác, ifj. *Khon* Mór, *Weisz* Mihály, *Bárdos* M., *Deusch* József, *Berger* Pál, *Szirtes* Ferenc, *Nyulasi* Mór 40 fill., *Lövinger* Gyula 20 fill.

— **Népünnepély.** A gyulai iparos ifúság, a létesítendő ifjusági egyesület javára, folyó évi augusztus hó 16-án népünnepélyt rendez. Délután 4 óraker zenekar kíséretében kivonulás a közeli fenyvesbe, a hol megkezdődik a táncmulatság 2 zenekar közreműködésével. (Vadászház). *Confetti* és egyéb mulatságos dolgok előadása. Este 8 óraker színelőadás a helyszínén, színre kerül a már egyszer előadott „Szerencsés véletlen“ című 4 felvonásos színmű.

— **A vigyázatlanság áldozata.** A fegyverrel való vigyázatlan bánás ismét áldozatot követelt. *Csölönyi* Pál szekszárdi, felső utcai lakosnak *József* nevű 19 éves fia a minap egy forgó pisztolyt vásárolt és azt folyó hó 8-án odahaza 12 éves *Julianna* nevű nőtest-

vére előtt tisztogatta, miközben a megtöltött pisztoly véletlenül elsült és a golyó a mellette lévő kis leányt szíven találta. A leányka azonnal meghalt. Holttestét még ugyanazon nap folyamán felboncolták és vasárnap el is temették. A vigyázatlanságnak következményétől megrémült fia pedig elszökött, azt kiáltván vissza: „hogya meghalt, ugyem sem látnak többet“, azonban háromnap bujkálás után 11-én elfogták a csendőrök és a járásbírósnak átadták.

— **Agyonlőtt vadorzó.** *Dombóvár*ról jelentik, hogy a vadörök a sövényházi erdőben agyonlőtték *Kádár* Ferenc 27 éves vadorzót, aki rettegett ellensége volt az ott működő vadöröknek.

— **Vizbefúlt gyermek.** *Pál* Kovács Gy. gyulai lakos másfél éves fiacskája lakásukon a vizes hordóba esett. Mikorra szülei megtalálták, már halott volt.

— **Öngyilkosság.** *Kovács* Mihály bonyhádi kir. járásbírósi végrehajtó mult szombaton, a bonyhádi kaszinó kertjében agyonlőtte magát. A szerencsétlen véget ért végrehajtót állítólag anyagi zavarok üzték a halálba. *Kovács* már napok óta nem teljesítette hivatalos kötelességét s távolmaradását sem jelentette, a mi a kir. jbróság vezetőjében gyanut keltett. F. hó 8-án reggel jelentették neki, hogy *Kovács* a községen kívüli koresmában mulat, mire a hivatalszolgálat, a csendőrösvezető kíséretében érte küldte, a kiknek felhívására velük is ment, a járásbírósi épület udvarán levő kaszinó kertig, a hol azonban a félreeső helyen öngyilkos lett. Hogy hivatalos pénzt sikerasztott-e el, a vizsgálat fogja kideríteni.

— **Cigányháboru.** *Lakatos* Péter és 7 társa, grábóci kóborcigányok, f. hó 2-án reggel, *Preining* János grábóci koresmárosnál pálinkáztak, majd onnan már félig ittasan *Mayer* György grábóci lakos literezőhöz mentek, ahol még 7 liter bort is megittak. A sok szesz hatása alatt azután összeverekedtek s dorongokkal, baltákkal és késekkel egymást úgy összeverték, hogy közülök kettőt a szekszárdi „Ferenc“ közkórházba kellett az előljárárságnak szállíttatni.

— **Öngyilkos urasági inas.** *Horváth* Imre bonyhádi lakos, *Perczel* Dezső v. b. t. t. inasa, f. hó 3-án a reggeli órákban urának lakosztályában föbe lőtte magát s nyomban meghalt. Tettének okául azt hozzák fel, hogy szolgálat adója kárára lopás történt s azzal őt gyanusították. Végzetes tettét akkor követte el, mikor a csendőrök nyomozás végett a helyszínén megjelentek. A dolog előzménye az, hogy a folyó hó 3-ára virradó éjszakán *Perczel* Dezső v. b. t. t. bonyhádi kastélyában, a cselédháznál betörők jártak. Ételnemük mellett a többek közöt elvitték a kocsis zsebóráját is láncostul. Reggel összehívták a cselédséget és ki-ki előadta a panaszát. Föltűnt, hogy az uraság *Horváth* Imre nevű, belfürgei illtőségű, 18 éves inasa nem jelent meg. Előhivatván, bizonyos zavarodottság volt rajta észrevehető, de semmiről sem akart tudni. Ekkor csendőrökért küldtek, a kiknek megjelentén *Horváth* annyira megrémült, hogy bement ura szalonjába és egy express fegyverrel föbelőtte magát. A golyó borzalmasan szétronsolta koponyáját és rögtön halálát okozta.

Tankönyvek

új és használt állapotban kaphatók

MOLNÁR-FÉLE MŰINTÉZET

könyv- és papírkereskedés

:: Szekszárdon ::

**Kaszinó-bazár
és Garay-tér.**

(Dr. Müller-féle ház.)

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emulsióra méltó kellemes ízénél fogva már, kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József-keserűvizet.

— **Ismét a cigányok.** Bátaszéken f. hó 5-ére virradóra Maszler János, Gerner Péter és Kuncer Ferenc vendéglősnél betörők jártak. Maszler és Gerner utca felőli szobájában a szekrényeket és ágyneműket szédülták s többféle férfi ruhát elloptak. Kuncerhoz nem sikerült nekik behatolni. A betörők kőbor cigányok voltak. Más helyeken is volt betörés. Elő 7-ére virradóra Faddon Nagy Gergelytől 5 kor. 10 fillér készpénzt, 1 vég gyoicsot, Nagy Ferencről 160 K. készpénzt és Panakker Józseftől 14 K. készpénzt, 10 drb régi ezüst és 1 drb régi aranypénzt és 1 zsebórát láncsal elloptak. — F. hó 10 én éjjelkor pedig Gottlieb Sándor simontornyai lakos üzletébe akartak betörni de a zörejre felébredt gazda elriasztotta őket.

FOGORVOS

KOVÁCS J. 7-12

vásártér-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpaddás nélküli fogak (hidmunka) készíttetnek. Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás a legjobb módszer szerint eszközöztetik. — **Szegényeknek** rendel d. e. 8—9-ig és d. u. 1—2-ig.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

A közigazgatási bizottság tanügyi határozatai.

Tolnavármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 12-én tartotta rendes havi ülését, melyen Nagy Béla kir. segédtanfelügyelő jelentette, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a népnevelés terén kiváló érdemeket szerzett tanítók közül 3-nak utalványozott ki 200—200 korona, fizetés természetével bíró személyi pótlékot és pedig Németh Zsigmond nagydorogi községi igazgató tanítónak, Németh Márton Simonmajor-Fácánkert pusztai községi tanítónak, végül Szirtes Zsigmond paksi statusquo izr. tanítónak.

Miután ily tanítók névsorát megjutalmazásra évről-évre fel kell terjeszteni, remény van arra, hogy idővel a kiváló tanítók mind hasonló jutalomban fognak részesülni.

Az iparos- és kereskedőtanoncok 1907/8. tanévi statisztikája szerint a 7 ipariskolába beiratkozott 1053 tanuló. Ezen 7 ipariskola összes fenntartása 17.990 kor. 71 fillérbe került, melyből államsegély 6155 kor., az országos tanonciskolai alaphól pedig 1000 kor., a többit az illető községek fedezték.

A szekszárdi kereskedőtanonc-iskolába 27 tanuló iratkozott be. Ezen intézetnek költsége 1690 kor., melyből államsegély 800 korona.

Jánosmajorban, Kistengelicen és Gerjeben új községi iskolát, Gyöngön, Dombóvároton és Bátán új állami óvodát építenek. Fejlesztés lesz Szemcséden, Váralján, Pálfán, Faddon, Nagykönyiban és Simontornyan.

A közoktatásügyi miniszter a szekszárdi polgári leányiskola új tervét jóváhagyta.

Az 1907/8. tanévben 87 tanítószemélyváltás történt, mi a jövőben, mivel a tanítók fizetése egyenlővé tétetett, így a sürű változásnak célja nincs, valószínűleg megszűnik.

Ezen tankerületben a tanítók fizetésének 1000 koronára való kiegészítésére a mai napig 78.074 kor. államsegély van kiutaltva, mely összeget 195 tanító, illetve tanítónő élvez.

Korpótlékra pedig 76.800 korona államsegély utalványoztatott ki, melyet 257 tanító, illetve tanítónő élvez.

E kétféle államsegély összesen 154.874 korona.

A magyarosításért 4169 korona jutalom osztott ki a tanítók között, a gyermekek pedig 882 koronát kaptak.

A kir. tanfelügyelő a segédtanfelügyelővel az 1907—8. tanévben összesen 159 iskolát 503 tanteremben vizsgált meg. Ezenkívül 12 kisdudaványi és 18 állandó menedékház, 2 iparos és 1 kereskedőtanonc-iskolát, mi 73 napot vett igénybe.

Elintéztetett még 3465 tanfelügyelői és 1645 közig. bizotts. ügydarab. Magánvizsgák, tanítógyűlések, tanító és óvónőválasztások stb. még 39 napot foglaltak le.

(Folytatjuk.)

Felhívás a szülőkhöz. A vallás- és közoktatásügyi nagym. m. kir. miniszter ur által rendezett, beszédhibások javítására képesítő tanfolyamot elvégezve, arra képesítést nyertem. F. év szeptember hó 1-től a beszédhibákban szenvedők részére tanfolyamot nyitok. Felhívom a mélyen tisztelt szülők figyelmét, kiknek esetleg beszédhibákban (minő pl. dadogás, hebegés, hadarás, selypítés, orrbeszéd, r-törés, gammacismus stb.) szenvedő gyermekeik vannak, e megnyitandó tanfolyamra. A tanfolyamon a lehető legcsekélyebb tandíj mellett gyermekeik rövid idő múlva beszédhibájuktól, melyeknek a gyermek jövőjére kiható hátrányát leírni feleslegesnek tartom, megszabadulnak. A tanfolyamon részt vehetnek felnőttek és gyermekek, fiúk és leányok, elemi, polgári és középiskolai tanulók, kiket csoportokba osztva fogok tanítani, de kívánatra különórán is. A tandíjat később fogom meghatározni, előre is jelzem, hogy havi 5—10 koronánál több nem lesz. Elfogadok különórára akár rendes, akár magántanulókat, kiknek fent leirt betegségen kívül tanulmányuk folytatásában a különórára szükségük van. Jelentkezhetni lakásomon, Szekszárdi Takarékpénztár épület. *Kálmán Ferenc*, tanító.

Értesítés. A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszterium által engedélyezett és nyilvánossági joggal felruházott elemi fiú és leány magániskolámat f. évi szeptember hó 1 én Bartina-utca 1313 sz. a megnyitom, mely a mai kor igényeinek teljesen megfelelően van berendezve. Tandíjak az I. és II. osztályban havi 6 korona a III. és IV. osztályban havi 7 korona. Kézimunkára nagyobb leánykakat különórára elfogadok. A beiratások augusztus hó 25-től kezdődnek. Mányoky Sári okleveles tanítónő, intézet-tulajdonos.

Magánvizsgák. Az 1908—9. tanév elején tartandó magánvizsgálatok a paksi állami polgári fiúiskolánál szeptember 7-én, a szekszárdi polgári fiúiskolánál pedig szept. 5-én fognak megtartatni.

Kulturális előadásért tiszteletdíj. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Günsz Gábor* paksi polg. isk. tanárnak 3 kulturális előadásért 60, *Kun Kálmánnak* 2 előadásért 40, *Paraté György* igazgatónak 1 előadásért 20 korona tiszteletdíjat utalván nyozott.

Üres állások. A dunaföldvári magán polgári leányiskolához mennyiség- és természettudományi szakcsoportra tanárnő kerestetik. E célból *Németh Olga* igazgatónőhöz kell fordulni. A nagyszékelyi ref. II. tanítói állásra e hó 9-éig lehet folyamodni. A simontornyai és a faddi rk., valamint a kistengelic-i községi tanítói állomás üres. Ezek újonnan szerveztettek.

Ujabb személyi pótlék. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1907. évi 27. t. c. 4. §-a alapján a már eddigi 3 tanítón kívül *Laky Dezső* felsőregi ref. tanítónak engedélyezett 200 kor. fizetés természetével bíró személyi pótlékot a népnevelés terén szerzett kiváló érdemei jutalmazásaképen. Ugy látszik, ennek még lesz folytatása.

Iskola bezáratás. Tolnavármegye alispánja a teveli községi nyári menedékházat hőkhumat miatt hatóságilag bezárta.

Megbízás. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a paksi állami polgári iskolánál *Polgár Alajos* áthelyezésével szükséges helyettes tanítói teendőket ellátásai az 1908—9. tanévre havi 120 korona díjazás mellett *Király Ferenc* okl. polgári iskolai tanítót Miskolcra bízta meg.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Köszönetnyilvánítás.

Tolnavármegye és Szekszárd város t. közönségéhez.

Hálás és bensőségteljes köszönetünk ez uton nyilvánítjuk mint rokonok, úgy a megdicsőült leánya nevében, mindazon emberbarátok és testületeknek, kik boldogult néhai Horváth Kálmán ur, folyó hó 3-án végbement temetésén, a végtisztesség adásánál, kegyelettel megjelentek vagy részvételükkel és vigasztalásukkal mérhetlen bánatunkat enyhíteni szíveskedtek.

— A gyászbaborult család.

Szerkesztői üzenetek.

M. F. urnak Baja. A szép ünnepi cikk e számra későn jött. Jövő héten azonban okvetlenül hozzuk. Köszönet.

HIRDETÉSEK.

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi

alkálikus természetes savanyuvíz

Kiváló nyálkaoldó és vízajtó hatásu, borhoz, pezsgőhöz legjobb ital.

Főraktár:

Schlesinger Ignác czégnél, Szekszárd.

Kristály só

a legfinomabb és legtisztább készítmény, a legszigorubb egészségügyi követelmények szerint előállítva.

Kapható 1 kilós dobozokban 1 koronáért

GAUZER ADÁM

fűszer-, csemege- és ásványviz-kereskedésében

SZEKSZÁRD, Kaszinó-ház. 181

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajosok, ferdénntettek és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkiuek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelküimeretesen felülvizsgálatuak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus czikkek a legfinomabb művészekben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatók. Tiszteletdíj 2—10 koronáig.

Ugyanott most megjelent a „Sérv-ambulatorium” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkiuek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatóságára. 46—52

det. Folyó hó 13 án este a Szekszárdról 7 óra 27 perckor elindult vonat a hidjai állomáson összeütközött a Sárbogárdról érkezett Szekszárd felé igyekvő vonattal. A két vonat ugyanis rendesen itt kerüli el egymást, ami nem volna baj, de igenis nagy baj az, hogy csak két vágány van, az egyiket rendszeresen elfoglalják a kocsik.

Hidján az állomás előljárón kívül még csak egyetlen alkalmazott van, ez végzi a minden egyéb teendők mellett a **váltóállítást** is. Szita Lajos előjáró, hasztalan tett már emiatt többszörös jelentést, minden maradt a régi-ben. Akik tehát tudják és ismerik ezt a hidjai lehetetlen helyzetet, egy cseppet sem fognak csudálkozni a megesejt bajon, csak azt esdálják, hogy már nem előbb történt meg a katasztrófa s egyáltalán nem a váltóért teszik tehát felelőssé, hanem igenis a forgalmi vezetőséget, amely mindég ott spórol, a hol nem kellene. Szemtanuk előadása szerint a katasztrófa egyébként úgy történt, hogy a Szekszárdról elindult vonat már az állomáson állott, amikor megérkezett a sárbogárdi vonat. Valószínű, hogy a váltó nem jól működött, mert mindkét lokomotív-vezető azt hitte, hogy a váltóállítást neki szól, megindult tehát a szekszárdi vonat is, de még nem állt meg a Sárbogárdról jövő sem, így megtörtént a meglehetősen heves karamból. A két lokomotív teljesen hasznavehetetlen lett. Az egyiknek kéménye is ledőlt. A szerkoosi is összezuzódott. Megsérült a két fűtő is, de csak jelentéktelenebbül. Az utasok kisebb nagyobb horzsolás árán minden baj nélkül menekültek. Egy utazó kiesett a kocsiból, de annak sem lett komolyabb baja. Mivel a mozdonyok hasznavehetlenekké váltak, Bátaszékről és Sárbogárdról pótlomotívokat indítottak, a két megsérült mozdonyt Sárbogárdra vitték. A szekszárdi utasok 9 óra 13 perc helyett éjjel után két órakor érkeztek Szekszárdra. A vonaton éppen akkor egy vasuti felügyelő is utazott, ki utasításal látta el a megrémült személyzetet. **Perlaky József** osztályvezető főmérnök és **Hock István** szekszárdi vasuti főnök is azonnal a helyszínére utaztak. A nagy kárt leszámítva tehát egyéb baj nincs. A tanulság pedig talán még hasznosabba is megy. Ertesülésünk szerint ugyanis **Simontsits Elemér** alispán jelentést tett a kereskedelmi miniszternek s közbiztonsági tekintetből kérte a hidjai vasuti személyzet szaporítását s az ottani lehetetlen állapot megszüntetését.

— **Megakadt aszfaltozás.** A vasuti gyalogjáró aszfalttal való burkolása megakadt. Ugyanis az ut nivóját fel kellene emelni abba a magasságba, mint amily magasra a vasuti hozzájáró utat felemelni fogják. Mivel azonban ez a magasság most még nem ismeretes, de ha ismeretes volna is, akkor sem lehetne a két utat a nagy nivó különbözet miatt összekötni, tehát a vasuti gyalogjárót csak a sédpaták hidjaig fogják a folyó évben aszfaltozni, a többit pedig a jövő évben, amikor a vasuti hozzájárót is felmagasítják.

— **Forberger László alap.** A bonyhádi főgimnázium volt növendékei által f. hó 2-án rendezett mulatság minden ízében pompásan sikerült. A mulatság tiszta jövedelme 150 korona volt, melyet a rendezőség Gyalog István főg. igazgatónak szolgáltatott át a „Forberger László alap“ céljaira.

— **A takarmányhiány enyhítése.** **Pirkner** János miniszteri tanácsos, országos állattenyésztési felügyelő, a miniszter kívánságára résztvett a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület gyűlésén. Ez a gyűlés a takarmányhiány által leginkább sújtott vármegyékben szükséges teendőkkel foglalkozott.

— **Pályázat.** A postaigazgatóság a m. kir. posta, távirat és távbeszélőnél betöltendő 80 gyakornokjelölti állásra pályázatot hirdet, mely állások közül a budapesti posta távirat igazgatóság 16 ot, a kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári és zágrábi posta távirat igazgatóságok pedig 8-8-at töltenek be. Ezen állásokra az 1883. I. tc. 14. § a értelmében azok pályázhatnak, akik a középiskolák egy évi egyenrangú tanintézetet érettségi bizonyítvánnyal bevégezték. Továbbá 18. életévüket betöltötték, magyar állampolgárok, feddhetlen előle-

tűek és a posta távirat szolgálatára testileg is alkalmasab, mely körülmény közhatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolandó. A kellően felszerelt pályázati kérvények f. é. augusztus 15-ig azon posta távirat igazgatóságokhoz nyújtandók be, melyek kerületében az illetők alkalmaztatásukat óhajtják. A felvétel iránt a távirat igazgatóság határoz. Bővebb felvilágosítást a szekszárdi posta távirat hivatal főnöke nyújt.

— **Bonyhád is aszfaltoz.** csak hogy ott is sok e miatt a húza-vona. Az ezen ügyében hozott képviselőtestületi határozatot — amint értesülünk — **Felden János** képviselőtestületi tag és 153 társa megfellebezte.

— **Jóváhagyott alapszabály.** A „Bonyhádi Filler-egylet“ módosított alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta. Az egylet elnöke **Hochsinger Nelli** és titkára **Selényi Sarolta**

— **Jutalom selyemtermelésért.** Ezen cím alatt mult számunkban közöltük, hogy a **Schweitzer József** kalocsai praelatus, kanonok által a selyemtermelés emelésére adományozott jutalomból **Ritter András**, Tolna községyi selyemtermelő is bizonyos részt kapott a selyemhernyó tenyésztésnél kifejtett szorgalmáért. Illetékes helyről most azon értesítést vesszük, hogy a megjutalmazottnak neve nem **Ritter András**, hanem **Rikker Ádám**, mit ezennel helyreigazítunk.

— **Zászlószentelés.** A tolnai kath. legényegylet ma tartja **Tenczinger István** urasszony zászlóanyasága mellett zászlószentelési ünnepélyét. A szentelést **Fekete Ágoston** prépost végzi, az egyházi beszédet **Szabó Géza** szekszárdi főgimnáziumi hittanár tartja.

— **Esküvő.** **Schwarz Oszkár** dunaszentgyörgyi kereskedő e hó 22-én tartotta esküvőjét **Kellner Jankával** Solton.

— **Az árvák segítése.** Néhány héttel ezelőtt elhunyt **Cziprián Gyuláné**, selyemgyári felügyelőnő, ki két kis árvát hagyott hátra. Az elhunyt tagja volt a „Magyarországi Munkások Rökkant és Nyugdíjegylet“ nek, azonban, miután csak fél éves tag volt, árvái az alapszabályok értelmében semmiféle segélyre nem tarthattak igényt. A pénztár szekszárdi fiókjának választmánya, a két árva szomorú sorsán enyhítendő, e hó 10-én, hétfőn tartott ülésében 20 korona rendkívüli segélyt szavazott meg különalapjából a támasz nélkül maradt két kis gyermeknek.

— **Hangverseny Dunaföldváron.** Szép hangversenyt rendezett folyó hó 8-án a dunaföldvári diákság. A közönség tapsviharral jutalmazta az ügyes szereplőket. Különösen **Urai Lilike** vált ki az ő neki illő szerepében. **Stauber Aranka** és **Sauber Pál** kitűnő játékkal szórakoztatták a közönséget. **Lantos Irénke** és **Rosenzweig Elluska** nagy tetszést arattak monologjukka. **Engelberg Dezső** és **Vilmos** énekükkel kellettek hatást. Hangverseny után tánc volt, mely hajnalig tartott. Felülfizettek: **Neuer Dávid** 4-50 kor. **Knacker Mór**, **Özv. Vintemitz Henrikné** 2 kor. **Güns Béla** 1-90 kor., **Dr. Kelemen Ede** 1-50 kor., **Roboz Géza** 1-41 ksz. **Acél Pál**, **Fein Jakab**, **Fischer Jenő**, **Schaffler Antal** János, **Herel Simon** 1 kor. **Somló Manó**, **Özv. Dr. Glückné**, **Özv. Dr. Sögelné**, **Niertit Béla**, **Scheibel Ignác**, 50 fill. **Vastag Ferenc**, **Krausz Gyula**, **Strasser Béla**, **Stauber László**, **Dr. Lévai Dezső**, **Strausz Mihály**, **Feldmann Ignác**, ifj. **Khon Mór**, **Weisz Mihály**, **Bárdos M.**, **Deusch József**, **Berger Pál**, **Szirtés Ferenc**, **Nyulasi Mór** 40 fill., **Löwinger Gyula** 20 fill.

— **Népünnepély.** A gyulai iparos ifúság, a létesítendő ifjusági egyesület javára, folyó évi augusztus hó 16-án népünnepélyt rendez. Délután 4 órakor zenekar kíséretében kivonulás a közeli fenyvesbe, a hol megkezdődik a táncmulatság 2 zenekar közreműködésével. (Vadászház). **Confetti** és egyéb mulatságos dolgok előadásai. Este 8 órakor színelőadás a helyszínen, színtre kerül a már egyszer előadott „Szerencsés véletlen“ című 4 felvonásos színmű.

— **A vigyázatlanság áldozata.** A fegyverrel való vigyázatlan bánás ismét áldozatot követelt. **Csöföngyi Pál** szekszárdi, felső utcai lakosnak **József** nevű 19 éves fia a minap egy forgó pisztolyt vásárolt és azt folyó hó 8-án odahaza 12 éves **Juliana** nevű nőtest-

vére előtt tisztogatta, miközben a megtöltött pisztoly véletlenül elsült és a golyó a mellette lévő kis leányt szíven találta. A leányka azonnal meghalt. Holttestét még ugyanazon nap folyamán felboncolták és vasárnap el is temették. A vigyázatlanságnak következményétől megrémült fia pedig elszökött, azt kiáltván vissza: „hogya meghalt, ugy engem sem látnak többet“, azonban háromnapi bujkálás után 11-én elfogták a csendőrök és a járásbírósnak átadták.

— **Agyonlőtt vadász.** **Dombóvárról** jelentik, hogy a vadőrök a sűvényházi erdőben agyonlőtték **Kádár Ferenc** 27 éves vadászot, aki rettegett ellenség volt az ott működő vadőröknek.

— **Vizbefuult gyermek.** **Pál Kovács Gy.** gyulai lakos másfél éves fiacskája lakásukon a vizes hordóba esett. Mikorra szülei megtalálták, már halott volt.

— **Öngyilkosság.** **Kovács Mihály** bonyhádi kir. járásbírósi végrehajtó mult szombaton, a bonyhádi kaszinó kertjében agyonlőtte magát. A szerencsétlen véget ért végrehajtót állítólag anyagi zavarok üzték a halálba. **Kovács** már napok óta nem teljesítette hivatalos kötelességét s távolmaradását sem jelentette, a mi a kir. bíróság vezetőjében gyanut keltett. F. hó 8-án reggel jelentették neki, hogy **Kovács** a községen kívüli koresmában mulat, mire a hivatalozgát, a csendőrszervező kíséretében érte küldte, a kiknek felhívására velük is ment, a járásbírósi épület udvarán levő kaszinó kertig, a hol azonban a félreeső helyen öngyilkos lett. Hogy hivatalos pénzt sikkasztott-e el, a vizsgálat fogja kideríteni.

— **Cigányháboru.** **Lakatos Péter** és 7 társa, grábóci kőborecigányok, f. hó 2-án reggel, **Preining János** grábóci koresmárosnál pálinkáztak, majd onnan már félig ittasan **Mayer György** grábóci lakos literézőhöz mentek, ahol még 7 liter bort is megittak. A sok szesz hatása alatt azután összeverekedtek s dorongokkal, baltákkal és késekkel egymást úgy összeverték, hogy közülök ketőt a szekszárdi „Ferenc“ kórházba kellett az előljárásnak szállíttatni.

— **Öngyilkos urasági inas.** **Horváth Imre** bonyhádi lakos, **Perczel Dezső** v. b. t. t. inasa, f. hó 3-án a reggeli órákban urának lakosztályában föbe lötte magát s nyomban meghalt. Tettének okául azt hozzák fel, hogy szolgálat adója kárára lopás történt s azzal őt gyanúsították. Végzetes tettét akkor követte el, mikor a csendőrök nyomozás végett a helyszínén megjelentek. A dolgot előzménye az, hogy a folyó hó 3-ára virradó éjszakán **Perczel Dezső** v. b. t. t. bonyhádi kastélyában, a cselédháznál betörők jártak. Ételnemük mellett a többek között elvitték a kocsis zseboráját is láncostul. Reggel összehívták a cselédséget és ki-ki előadta a panaszát. Föltűnt, hogy az uraság **Horváth Imre** nevű, belfürgei illtőségű, 18 éves inasa nem jelent meg. Előhivatván, bizonyos zavarodottság volt rajta észrevehető, de semmiről sem akart tudni. Ekkor csendőrökért küldtek, a kiknek megjelentén **Horváth** annyira megrémült, hogy bement ura szalonjába és egy express fegyverrel föbelötte magát. A golyó borzalmasan szétrocsolta koponyáját és rögtön halálát okozta.

Tankönyvek

új és használt állapotban kaphatók

MOLNÁR-FÉLE MŰINTÉZET

könyv- és papirkereskedés

:: Szekszárdon ::

**Kaszinó-bazár
és Garay-tér.**

(Dr. Müller-féle ház.)

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már, kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József-keserűvizet.

— **Ismét a cigányok.** Bátaszéken f. hó 5-ére virradóra Maszler János, Gerner Péter és Kuncer Ferenc vendéglősnél betörők jártak. Maszler és Gerner utca felőli szobájában a szekrényeket és ágyneműket szétválták s többféle férfi ruhát elloptak. Kuncerhoz nem sikerült nekik behatolni. A betörők kőbor cigányok voltak. Más helyeken is volt betörés. E hó 7-ére virradóra Faddon Nagy Gergelytől 5 kor. 10 fillér készpénzt, 1 véggyöcsöt, Nagy Ferenczről 160 K. készpénzt és Panakker Józseftől 14 K. készpénzt, 10 drb régi ezüst és 1 drb régi aranyérmét és 1 zsebórát láncsal elloptak. — F. hó 10-én éjjelkor pedig Gottlieb Sándor simontornyai lakos üzletébe akartak betörni de a zűreje felébredt gazda elriasztotta őket.

FOGORVOS

KOVÁCS J. 7-12

vásártér-utcai műtermében **hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpadlás nélküli fogak** (hidmunka) készíttetnek. **Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás** a legjobb módszer szerint eszközölteik. — **Szegényeknek** rendel d. e. 8—9-ig és d. u. 1—2-ig.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

A közigazgatási bizottság tanügyi határozatai.

Tolnavármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 12-én tartotta rendes havi ülését, melyen Nagy Béla kir. segédtanfelügyelő jelentette, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a népnevelés terén kiváló érdemeket szerzett tanítók közül 3-nak utalványozott ki 200—200 korona, fizetés természetével bíró személyi pótlékot és pedig Németh Zsigmond nagydorogi községi igazgató tanítónak, Németh Márton Simonmajor-Fácánkert pusztai községi tanítónak, végül Szirtes Zsigmond paksi statusquo izr. tanítónak.

Miután ily tanítók névsorát megjutalmazásra évről-évre fel kell terjeszteni, remény van arra, hogy idővel a kiváló tanítók mind hasonló jutalomban fognak részesülni.

Az iparos- és kereskedőtanoncok 1907/8. tanévi statisztikája szerint a 7 ipariskolába beiratkozott 1053 tanuló. Ezen 7 ipariskola összes fenntartása 17.990 kor. 71 fillérbe került, melyből államsegély 6155 kor., az országos tanonciskolai alapból pedig 1000 kor., a többit az illető községek fedezték.

A szekszárdi kereskedőtanonc-iskolába 27 tanuló iratkozott be. Ezen intézetnek költsége 1690 kor., melyből államsegély 800 korona.

Jánosmajorban, Kistengelen és Gerjenben új községi iskolát, Gyöngön, Dombóvárott és Bátán új állami óvodát építenek. Fejlesztés lesz Szemeséden, Váralján, Pálfán, Faddon, Nagykönyiban és Simontornyan.

A közoktatásügyi miniszter a szekszárdi polgári leányiskola új tervét jóváhagyta.

Az 1907/8. tanévben 87 tanítószemélyváltás történt, mi a jövőben, mivel a tanítók fizetése egyenlővé tétetett, így a sürű változásnak célja nincs, valószínűleg megszüntik.

Ezen tankerületben a tanítók fizetésének 1000 koronára való kiegészítésére a mai napig 78.074 kor. államsegély van kiutalványozva, mely összeget 195 tanító, illetve tanítónő élvezi.

Korpótlékra pedig 76.800 korona államsegély utalványoztatott ki, melyet 257 tanító, illetve tanítónő élvez.

E kétféle államsegély összesen 154.874 korona.

A magyarosításért 4169 korona jutalom osztott ki a tanítók között, a gyermekek pedig 832 koronát kaptak.

A kir. tanfelügyelő a segédtanfelügyelővel az 1907—8. tanévben összesen 139 iskolát 303 tanteremben vizsgált meg. Ezenkívül 12 kisdudóvoda és 18 állandó menedékház, 2 iparos és 1 kereskedőtanonc-iskolát, mi 73 napot vett igénybe.

Elintéztetett még 3465 tanfelügyelői és 1645 köz. bizotts. ügydarab. Magánvizsgák, tanítógyűlések, tanító és óvónőválasztások stb. még 39 napot foglaltak le.

(Folytatjuk.)

Felhívás a szülőkhöz. A vallás- és közoktatásügyi nagym. m. kir. miniszter ur által rendezett, beszédhibások javítására képesítő tanfolyamot elvégezve, arra képesítést nyertem. F. év szeptember hó 1-től a beszédhibákban szenvedők részére tanfolyamot nyitok. Felhívom a mélyen tisztelt szülők figyelmét, kiknek esetleg beszédhibákban (minő pl. dadogás, hebegés, hadarás, selypítés, orrbeszéd, r-törés, gammacismus stb.) szenvedő gyermekeik vannak, e megnyitandó tanfolyamra. A tanfolyamon a lehető legcélszerűbb tandíj mellett gyermekeik rövid idő múlva beszédhibájuktól, melyeknek a gyermek jövőjére kiható hátrányát leírni feleslegesnek tartom, megszabadulnak. A tanfolyamon részt vehetnek felnőttek és gyermekek, fiúk és lányok, elemi, polgári és középiskolai tanulók, kiket csoportokba osztva fogok tanítani, de kívánatra különórán is. A tandíjat később fogom meghatározni, előre is jelzem, hogy havi 5—10 koronánál több nem lesz. Elfogadok különórára akár rendes, akár magántanulókat, kiknek fent leírt betegségen kívül tanulmányuk folytatásában a különórára szükségük van. Jelentkezhetni lakásomon, Szekszárdi Takarékpénztár épület. *Kálmán Ferenc*, tanító.

Értesítés. A nagyméltósági vallás- és közoktatásügyi miniszterium által engedélyezett és nyilvánossági joggal felruházott elemi fiú és leány magániskolám f. évi szeptember hó 1-én Bartina-utca 1313 sz. a megnyitom, mely a mai kor igényeinek teljesen megfelelően van berendezve. Tandíjak az I. és II. osztályban havi 6 korona a III. és IV. osztályban havi 7 korona. Kézimunkára nagyobb leánykákát különórára elfogadok. A beiratások augusztus hó 25-től kezdődnek. Mányoky Sári okleveles tanítónő, intézet-tulajdonos.

Magánvizsgák. Az 1908—9. tanév elején tartandó magánvizsgálatok a paksi állami polgári fiúiskolánál szeptember 7-én, a szekszárdi polgári fiúiskolánál pedig szept. 5-én fognak megtartatni.

Kulturális előadásért tiszteletdíj. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Günsz Gábor* paksi polg. isk. tanárnak 3 kulturális előadásért 60, *Kun Kálmán*nak 2 előadásért 40, *Paráté György* igazgatónak 1 előadásért 20 korona tiszteletdíjat utalványozott.

Üres állások. A dunaföldvári magán polgári leányiskolához mennyiség- és természettudományi szakcsoportra tanárnő kerestetik. E célból *Németh Olga* igazgatónőhöz kell fordulni. A nagyszékelyi ref. II. tanítói állásra e hó 9-éig lehet folyamodni. A simontornyai és a faddi rk., valamint a kistengeleni községi tanítói állomás üres. Ezek újonnan szerveztettek.

Újabb személyi pótlék. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1907. évi 27. t. c. 4. §-a alapján a már eddigi 3 tanítón kívül *Laky Dezső* felsőiregi ref. tanítónak engedélyezett 200 kor. fizetés természetével bíró személyi pótlékot a népnevelés terén szerzett kiváló érdemei jutalmazásaképpen. Ugy látszik, ennek még lesz folytatása.

Iskola bezáratás. Tolnavármegye alispánja a teveli községi nyári menedékházat hőkhuur miatt hatóságilag bezárta.

Megbízás. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a paksi állami polgári iskolánál *Polgár Alajos* áthelyezésével szükséges helyettes tanító teendőik ellátásával az 1908—9. tanévre havi 120 korona díjazás mellett *Király Ferenc* okl. polgári iskolai tanítót Miskolcra bízta meg.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Köszönetnyilvánítás.

Tolnavármegye és Szekszárd város t. közönségéhez.

Hálás és bensőségteljes köszönetünk ez uton nyilvánítjuk mint rokonok, úgy a megdicsőült leánya nevében, mindazon emberbarátok és testületeknek, kik boldogult néhai Horváth Kálmán ur, folyó hó 3-án végbement temetésén, a végtisztesség adásnál, kegyelettel megjelentek vagy részvételükkel és vigasztalásukkal mérhetlen bánatunkat enyhíteni sziveskedtek.

— A gyászborult család.

Szerkesztői üzenetek.

M. F. urnak Baja. A szép ünnepi cikk e számra későn jött. Jövő héten azonban okvetlenül hozzuk. Köszönet.

HIRDETÉSEK.

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes
savanyuvíz

Kiváló nyálkaoldó és vízajtó hatásu, borhoz, pezsgőhöz legjobb ital.

Főraktár:

Schlesinger Ignác czégnél, Szekszárd.

Kristály só

a legfinomabb és legtisztább készítmény, a legszigorubb egészségügyi követelmények szerint előállítva.

Kapható 1 kilós dobozokban 1 koronáért

GAUZER ADÁM

fűszer-, csemege- és ásványvíz-kereskedésében

SEKSZÁRD, Kaszinó-bazár. 151

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajosok, ferdénőttek és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgáltatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközölteik.

Hygienikus czikkek a legfinomabb műanyagokból, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatanként 2—16 koronáig.

Ugyanott most jeleut meg: „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak elűzésével és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékba küldi meg az intézet igazgatósága. 46—52

Nagy modern üzlet- helyiség

Szekszárdon, a város legélén-
kebb helyén

! kiadó !

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ugyanotti

állványok

is kaphatók.

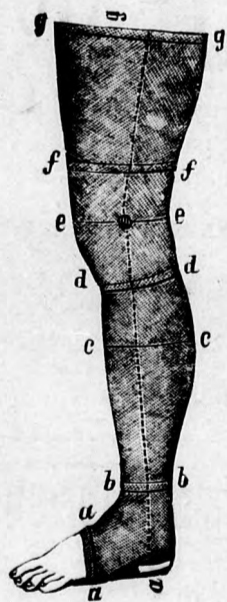
Alulírott a jövő tanévre két, esetleg három, az alsó osztályokba járó gimnáziumi tanulót

teljes   **ellátásra**

elfogad.

özv. Orosz Lajosné

Major-utca 1117. sz. 3-3

Mindenki csak saját gondatlanságát okozhatja, ha **görcsöres** (viszeres, dagadt) lábai **kisebesednek**, mivel mindez megakadályozható és a kisebesülés nélküli fájdalom is megszűnik, ha

gummiharisnyát

visel.

Mellékelt mérték után postai megrendelésre is szolgál a

„Garay Drogéria“

Szekszárd. 181

Egy 2¹/₂ lóerejű Fairbanks-féle

benzinmotor

(tejszövetkezeteknek igen alkalmas) teljes jókarban, jutányos áron október hó 1-ével eladó.

Üzím a kiadóhivatalban.

Papírvirág-készítésre

tanulók fölvételnek. — Ugyanott a következő iskolai évre **leánynövendékek teljes ellátásra** elfogadtatnak.

Czím a kiadóhivatalban. 3-3

Egy keveset használt, teljesen jókarban lévő

ruganyos kocsi

szerszámmal együtt jutányos áron eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Ikt. 5796.

908. tkv.

Hirdetmény.

A tamási-i kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik: miszerint a mocsolád-tab-siófoki h. é. vasut számára az alább megnevezett határokon kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszíneire határnapul: Tengőd községre nézve **1908 augusztus hó 28-án délelőtt 9 óra**: Kisbár állomásra tüzetik ki.

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeik a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjesszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, úgy a feljegyzett szolgálmat s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határokon a mocsolád-tab-siófok h. é. vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kített kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi cím alatt igényt tartanak; ezeket **1908. évi szeptember hó 30-ig** ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentésük, mint-hogy a később jelentkezők, észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezentul a kisajátított területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthező.

Kelt Tamásiban, 1908 július 21-én.

2-3

Rosos,

kir. járásbíró.

Szőlő-sajtók Gyümölcs-sajtók

„HERKULES“ kettős nyomószerezettel kézi hajtásra

Hydraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zuzók, szőlőmalmok, bogyózó-gépek

Teljesen felszerelt

szüretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve

Lé-sajtolók, bogyó őrlők

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámzó és vágó gépek

Szabad. önműködő, hordozható és szállítható

„SYPHONIA“ permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permetezésére

Szőlő-ekék

gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett különlegességgé legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárai, vasöntőjeje és gőzhámorai által

BÉCS, II/1, Taborstrasse 71.

184

Kitüntetve 600 arany, ezüst éremmel stb.

6-14

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszontárúsítók kerestetnek.

Aprított tűzifa eladás nagyban és kicsinyben!

Figyelem!

Legpontosabban szállítok kiváló minőségű légszáraz kemény aprított tűzifát, métermázsánként 2 kor. 80 fillér, különként 3 fillér árban.

Csépléshez tatabi brigét szén, porosz és salgótarjáni szén, valamint kerítés és lugoshoz tölgyfa oszlopok aladása.

Továbbá mindenfajta hasáb és dorong

tűzifa

jutányos árért kapható saját telepemen, a vasúti állomás mellett.

Kívánatra a fát, ugyiszintén a szenet saját kocsimon házhoz is szállítom jutányosan.

Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

SZEKSZÁRDON. 4-10

Aprított tűzifa eladás nagyban és kicsinyben!

Ideális arcz-crème a **zsirtalan**

DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt hársónypuhává teszi.

Éjjeli használatra a **zsirszerű**

DIANA ARCZKENŐCS

szeplő, májfolt és mindennemű arc-tisztátalanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszerárban Szekszárdon. 7-26

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, miszerint **Szekszárdon, Széchenyi-utca 140. szám alatt** (volt Martin-féle ház) a mai kornak megfelelő

butor üzletet

nyitottam.

Raktáron tartok legújabb divatu, szolid kidolgozásu butorokat igen jutányos áron.

Egyben felhívom a nagyérdemű közönség szives figyelmét ugyanazon házban levő **asztalos-műhelyemre**, hol minden-igényeknek megfelelő modern butorok elkészítését bármely rajz után elfogadom.

Kívánatra tervekkel szívesen szolgálom.

Főtörekvésem olcsó árban jó minőségű butort szállítani.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, kérem szives pártfogását.

124-908.

Kiváló tisztelettel

Laskó Károly

asztalos és butorraktáros.

18-52

Fischl Lajos butor- és épület-asztalos, a „Pirnitzer József és Fiai“ kereskedők házába adus raktárt tart a legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-, ebédlő- és irodaberendezésekből, részletfizetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek. 65

Szent-Lukácsfürdői

KRISTÁLYFORRÁS

ÁSVÁNYVIZ

étvágyat javít, gyomorrontást megakadályoz.

Kapható minden jobb fűszer- és vegyeskereskedésben.

Főraktárak: **Schlésinger Ignác** fűszerkereskedőnél **Szekszárd, Strasser Fülöp** fűszerkereskedőnél **Tolna, Davidovics Testvérek** fűszerkereskedőnél **Bonyhád, Bondi Ernő** cégnél **Pinczehely.** 181 8-8

Szép burgonya

(enni és etetni való) 1-3

métermázsánként 7 koronáért kapható

Lippert Ferencznél Szekszárdon, Ujsor-utca 27. sz.

Szardán nagyobb szállítmány érkezik.

Vörös hagyma métermázsánként 18 K.

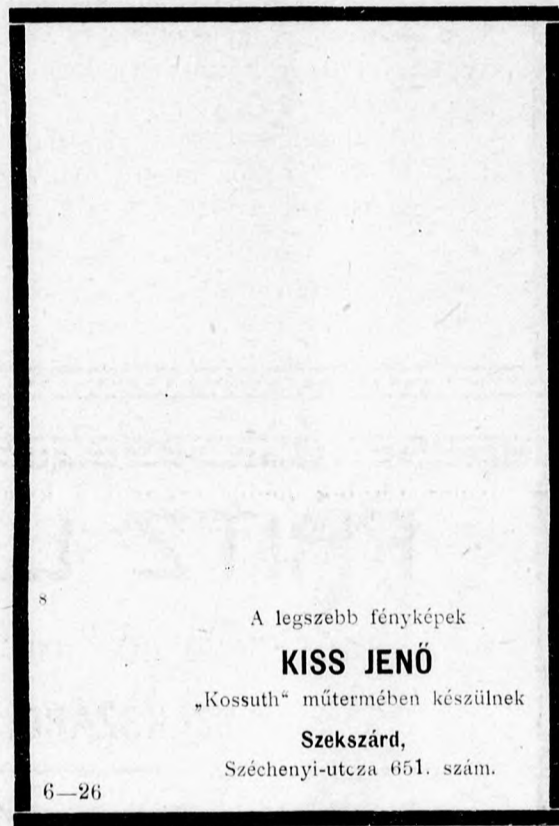
Fokhagyma " 40 "

Ugyanott előjegyezhető téli szükséglet is.

Egy jó házból való fiu

tanulónak

azonnal felvétetik **Mayer János** vas- és fűszerkereskedésében Szekszárdon. 2-3

A legszebb fényképek

KISS JENŐ

„Kossuth“ műtermében készülnek

Szekszárd,

Széchenyi-utca 651. szám.

6-26

Borsajtók

minden nagyságban kettős emeltyű-szerkezettel (Mabill-rendszer).

Szőlőzuzó

3 nagyságban nagy lendkerékkel, keverőszerkezettel. Bogyózók.

Vetőgépek

a legújabb tolókerékes, nikkelezett szerkezetű, továbbá: darálók, konkolyválasztók, rosták, ekék, szecs kavágók kézi- és járgányhajtásra.

Benzinmotorok malmok hajtására és ipari célokra.

Állandó nagy raktár az összes gazdasági gépekben. — **Kedvező fizetési feltételek.**

MÜLLER TESTVÉREK

varrógép és gazdasági gépek nagy raktára Szekszárd. Kaszinó-bazár épület. 99-908.

21-52

99-908.

Ház, szőlő és bor eladás.

Eladom a vármegye-ház alatt levő házamat és a Benedek-völgyben levő szőlőmet 32 hektó első minőségű vörös borral, vagy enélkül.

1-2

Módly László.

Pályázati hirdetmény.

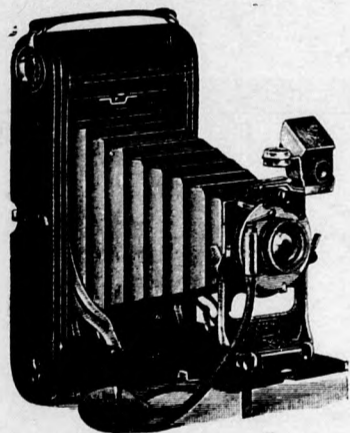
A szekszárdi róm. kath. olvasó-kör **házmesteri állásra** pályázatot hirdet.

A házmester évi jövedelme átlag 1200 korona és 1 szobás lakás, konyha, éléskamra és fűskamrával.

A pályázni szándékozók legkésőbb **f. évi szeptember hó 1-ig** adják be kérvényeiket, illetve jelentkezzenek a kör elnökségénél, ahol bővebb felvilágosítást szerezhetnek.

Szekszárd, 1908 augusztus 10.

**A kath. kör
ügyvezető elnöksége.**

Nincs kellemesebb, szórakoztatóbb, ta-
karékosabb sport a fényképezésnél. Ez indit-
tott arra, hogy

kodak-cikkekben

minden irányban felszerelt raktárt létesítsek. Gépek már **6 kor. 50 fillértől** kezdve kap-
hatók (Másoló papír, lemez, film és minden
vegyszer raktáron.)

A vásárló **szakszerű** utbaigazítást nyer,
olyannyira, hogy az első felvétele is biztosan
sikertül.

„Garay Drogéria“ Szekszárd.

SZŐLŐ!

Bármily mennyiségű elsőrendű
csemegeszőlő megvételre kerestetik.
Vevő csomagoltatja és szállítja.
Czim a kiadóhivatalban.

A központi járás főszolgabirójától.

5329/908.

Pályázati hirdetmény.

Tolnavármegye központi járásához tartozó Ócsény nagyközség-
ben üresedésbe jött **segédjegyzői** állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás: a község részéről 800 K., az állam hozzájárú-
lása 200 K., összesen 1000 korona.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1900. évi XX. t.-c.
3. §-ában előírt képesítést és eddigi működésüket igazoló okmá-
nyokkal felszerelt kérvényüket **f. évi augusztus hó 27-ig** nálam
benyujtsák.

A választást Ócsény község-házánál f. évi augusztus hó 28-án
d. e. fél 10 órakor fogom megejteni.

Szekszárd, 1908. évi aug. hó 10-én

Bajó Pál
főszolgabíró.

FRITZ L. GYULA

vas, szerszám és gazdasági gépkereskedő
SZEKSZÁRD, Dicenty-ház.

Allandó nagy raktár az összes vas-
árúban és műszaki cikkekben, a leg-
kiválóbb minőségben

Valamint gazdasági gépekben.

Mabill-rendszerű borsajtók **kettős
emelyűvel**, szőlődarálók, ekék, vető-
gépek, tizedes és százados mérlegek,
szecska-, répvágók és darálók.

A vadászó közönség figyelmébe
ajánlom nagyválasztékú **Lüttichi** gyárt-
mányú **vadászfegyvereket, Browning**

revolvereket, töltényhüvelyeket, seréket
és az összes felszereléseket.

Továbbá asztalos, lakatos és ko-
vác szerszámokat, épület-vasalásokat,
töltő és szabályozható kályhákat, taka-
réktűzhelyeket, bázartási cikkeket, óra
és konyha-mérlegeket, hus- és gyü-
mölcsdarálókat, villanycsengőket és az
összes alkatrészeket gyári áron pon-
tos és feltétlen megbízható kiszolgálás
mellett.

2-3

Len-zsákok és vízhatlan ponyvák. — **Elszigetelő és aszfalt fedéllemezek, kátrány
és carbolineum nagy raktára.**

Száritott kőbányai hizósértés trágya.

A legolcsóbb és leghatásosabb trágya a buda-
pest—kőbányai trágyszáritógyár gyártmánya.

Kizárólagos képviselője
Tolnavármegye részére

SCHLOSS LAJOS SZEKSZÁRD.

4-12